

КАПКАН

14-меш
№

Августһан 1926 җ.

2-меш җул тухаҗ.

ХАЙМАТЛАХ ВАЉЉИ МАР...

ХРЕҢҖЕН: Тәре! Тәре! Харәс! Харәс! Елөк пуҗаха хайматлах ваҗҗи тесе
җаатпәрҗе. Хаё... „Капкав“ ваҗҗи пулгәр! Тәре! Тәре!

ИНТЕРВЬУ.

Сулахи уйахсевѣ епѣ «Капкѣн» тупаймасѣр аптѣрарѣм. Ниѣта тупаймаѣтап. Аптѣраса пѣтрѣм ѣисти. Есѣ, вулакан, мѣнле пуѣ те, епѣ хам «Капкѣнсѣр» пурѣнаймаѣтап. Тапѣк туртма вѣреннѣ сын та-аксѣр пурѣнайман пѣкех, епѣ те «Капкѣнсѣр», хуѣ вѣлер, пурѣнаймаѣтап. Вѣрссан вѣрсѣр есѣр мана уншѣн, хѣнесен хѣнѣр, тѣррпѣх калатѣп. ѣш канмасѣ мавѣн, ѣав «Капкѣн» текен шурнала вуламасан. Вѣл пулмасан вара, тѣксѣм тутасене усса ѣсѣ сѣретѣп. Темѣскѣр пулѣ мана—хам та пѣлейместѣп. ѣѣнѣ номѣр тухаймасан вара киввисене те пулин те пѣр хут вуласа ѣша кангаратѣп.

Иртнѣ сула вѣл пѣр вѣхѣтра темме тухми пулѣ. ѣѣрѣвѣ тухма, мѣн тѣвѣн есѣ? Епѣ малтан пѣр мана анѣх килмест тесе. Курвѣ пѣр сынган ыйтаѣп. Пѣр хѣрамасѣрах хирѣс пулнѣ сын патне пыратѣп та (таѣстан хѣйула-хам тупѣнѣ тата) ѣна тытса ѣарса:

— «Капкѣн» курмѣни есѣ, ѣуратнѣ тусѣм, «Капкѣн» туѣймасѣр супрѣм, тетѣп.

— Сул, тет вара вѣл ла-аш хуѣхѣрса, сул хам та аптѣрарѣм ѣнтѣ, тет. Хѣш та пѣри (тѣнѣере тѣрлѣ сын ѣав), хѣш та пѣри вѣрссѣ пѣрахаѣ тата ѣитменнине.

— Кѣй кунтан, кансѣрлесе ан сѣре, мая ѣс тѣкѣс—сутѣ тумалла, тесе кѣшкѣрса пѣрахаѣ вара вѣл. Пѣѣ аптѣрарѣм. ѣѣтрѣм, ѣѣтрѣм та урѣх ѣѣтса пулмарѣ. Кѣйрѣм «Капкѣн» кѣнселерне. Урана кута тивертсе ѣупатѣп. ѣитрѣм хашѣлтатса.

— Капкѣн хуѣи ѣѣта, Капкѣн хуѣи, кѣшкѣратѣп сывѣйша ѣавѣраймасѣр, пѣт кирлѣ вѣл мана, тетѣп. Хамѣн ѣѣвар типсе кѣйнѣ, — шыв сыпса ѣѣтам.

— Капкѣн хуѣи сурти шыва пугнѣ, терѣ мана пѣри, ѣавѣнта ѣѣслекѣнѣ пулас.

— Ан калѣс, тетѣп ѣна хирѣс алла сулласа, ан калѣс тарѣашшѣн, суйѣстерен есѣ, тетѣп. Хамѣн хѣравнине вѣй кѣйрѣ. Хѣѣ те алѣ ѣѣнѣѣ пукап пулѣ. Лартѣм. Пуѣа шухѣш кѣрсе кѣйрѣ. Сиксе тѣѣтам:

— Сывѣ пул, ѣна шывран кѣларма

васкатѣп, терѣм те алѣк патнелле васкаса угрѣм.

— Пастѣй, терѣ мана ѣулташ, пастѣй, ан хѣра, вѣл хѣй путман, унѣн хуѣссем анѣх путнѣ, терѣ кулкаласа. Ман ѣѣре лѣштах вѣйрѣ.

— Ну у-у? Кѣр аллѣна ѣасрах, те тѣд, савѣартѣн, прѣсвикре сѣра ѣсме пыр, терѣм те васкаса тухса угрѣм килелѣ. Ун патне килне кѣйас тесе шухѣшланѣѣѣ те, ѣѣрмантарас мар терѣм. «Капкѣна» ѣуратакансем пурте ун патне кѣйас пулсан, унѣн вѣсеме калѣсма сѣр сывѣрмаѣсан та вѣхѣѣ ситес сул. ѣѣѣѣ ѣнтѣ пѣр вѣхѣта „Капкѣнсѣр“ та, терѣм те угрѣм килелѣ.

II.

Килте ѣссем пуѣларса кѣйрѣс. Аѣана тухрѣмѣр, сѣре унта, сула, тупѣнаѣ вѣл сѣркуннѣе сулахи кувсѣѣѣ ѣс. ѣанѣсене тавѣрсах ѣслетѣп. Хирте ѣс пѣтсен «Капкѣн» аѣа киле пуѣларѣ—ѣѣтатѣп. Аѣа иртсен уйѣх ситрѣ—шарламасѣп. Ыран килѣ, ѣтепѣр кун персе ситѣ тесе шанса тѣратѣп. (Сул килмест, мѣн тѣвас хѣ? Никѣнсе вѣрссма кѣйма шутланѣѣѣ, хутаѣсса сѣѣѣр та ѣиксе хѣтѣрлесе хунѣѣѣ, пѣр кунѣ кѣшпа пѣр номѣр лесе паѣѣс. Ерне иртѣт, иѣ ерне, виѣ ерне иртѣт, тѣтах сул. Аѣ маѣ ѣестнаѣа, тетѣп. ѣѣѣѣмарѣм, вулѣѣѣѣѣкомран телефонпа ыйтса пѣлтѣм.—«Капкѣнра» ѣѣслекенсем, хѣлле пѣр ѣѣрѣнмасѣр ѣѣсленипе сывмарлѣннѣ, ѣавѣнпа «Капкѣн» вѣхѣтѣнѣе тухаймасѣ, тесе ответ паѣѣс. Шупашкартан.

— Ну ѣѣрѣ, канѣѣѣр ѣѣртаѣ, сывѣѣѣѣѣр, терѣм те таврѣнтѣм киле. Тѣрлѣ кѣнѣкесем вулатѣп (ѣѣавѣшла та вырѣсла та), хѣѣѣтсем вулатѣп, вѣхѣта аѣѣѣ уѣѣѣѣр иртѣрместѣп. Вулама пѣт ѣѣратѣп епѣ, мана сѣѣѣр ан пар, вуламалли пар.

III.

Ыраш вырса пѣтерес ѣухне, иѣѣѣ уйѣхѣнѣе-и ѣав, те аѣкуст уйѣхѣнѣе, ѣистийѣх аѣтумаѣтап, пѣрре «Капкѣн» илсе килѣѣс. Каласа шанмѣр, епѣ вѣл кун савѣннѣе сѣр сывѣраймарѣм. Ку

номёре вуласа пётёртём кәна, 2—3 кунтан тепёр номёр кўрсе пафёс. Кап-па кўрсе панине вуласа пёгереймерём, ирхине тырә вырма кайнә дух, урапа ситё вуласа пыратәп. Сан сурәм сә-мәлләсә кайрә, сав кун, шанмәр, 12 кәлте ытлашши выртәм. Кайрә ман прәйәс, шәхәрсә ёслесе анҗах сүре-тәп. Тепёр ернерен сөнә номёр персә ситрә: уйәх хушшинтә 3 номёр. Ыраш вырса пётөрсенех (сөлөсем йешәлха, кәсәл сүмәр вәйлә сүнипә кайа йул-тәс) сөнә сәпата сыратәп та вәс-теретәп Шупашкара. 11 сүхрәма пёр сөхет те 10 минутра ситрём. „Кап-кән“ хусине тав тавас тетәп. Пырса ситрём, кулкаласа ларай. Сгороватәй тусан, мана хай сүмне лартрә.

— Интервйу парха есә мана, ин-тервйу—тетәп аңа.

— Мән ситән, тет, епә хадҗән никама та интервйу паман, тет.

— „Капкән“ тухни ситән, терём те хәйуллаңсанса хугпа кәранташа сәтел сине каларса хугәм.

— Хуллөнтөрех, тет мана „Капкән“ хуш.

— Каккуй унта хуллөн, савәннә епә пайан сав тери, тетәп аңа хирәс.

Картуса хывса пукан сине хутәм, пуҗ йәп йәпә тарланә васкаса пынипә. Вәл мана „Капкән“ пёр вәхәтра мән тумә тухмасәр тәнине, халә мән тумә ўркенмесәр уйәхне 3—4-шар номёр кәларнине, пёр ўркенмесәр каласа па-тәс. Сынсем калани пүрте тәрәс пулнә иккен, пөртте суйи сук, сүркүнне шыв пуснипә тухайман, сула „Капкәнра“ ёслөкөвсем сывиарланнипә вәтәтәнзе тухса пырайман. Халә ёнтә иртнә уйәхсене саплашан тәрәшәсә.

— Вулакансем те нумайлантәс, сы-ракансем те нумайлантәс, терә вәл мана йулашкитән. Сөнә тырәпа тата ытларах нумайлансан, капкорсем есир те тәрәшарах ёслөсән, „Капкән“ аван-ланса пырә, унән ёмәрә халә те, ки-рек хәсан та ёмәр ёмәрех пулә. Амиҗ, терә те вәл ёслөмә тытәнтә.

— Сывә пулар, сәсәсипә „Капкәнта“ ёслөкөвсене—терём те хөпөртесе киле таврәнтәм. Халә пёр канмасәр сырса тәрәтәп „Капкәнә“ сынсем хушшинтә сарма тәрәшәтәп. Сире те, вулакан-сем, „Капкәнә“ йуратакансем, савна тумә фәнетәп.

СӨЛТӨРМЕН.

„Мур илешшә!“

— Ах, ку шуйтан „Капкәнне“, коп-перативра пурәннә духне 200 тенкә анҗах кәсәне фикрём. Савәннәнах пөтём вуласөпөх намәс кәтартрә. Сёр сәтгарах ку „Капкәнә“, мур илешшә!

— „Капкәнә“ мур илөймә ёнтә. Хә-на мур илме пултарай „Капкәнә“ лек-сөн.

Сурәхсентән каҗакисе-не уйәрнә пек.

Ёлөк пуршуаши писсәтлөсән йөван-көлийә сине, турә тепёр хут сёр сине килсә кәтүри сурәхсентән каҗакисене уйәрнә пек, халәха сыләхлисәнтән сы-ләхсәррисене уйәрма килмелле. Вара тәнзе пөтмелле, тесе сырса хәварнә. Ку сәва патне-ха! Туппай Ёсмөленнә халәх икә пайа уйәрләма пусларә. Ку те турә хушшипә, те кулаксем асгар-ничелә. Пөлме хән. Пёр йөнтә комсо-молә, йалкорсем, тата духән хресчен-сем тәрәсә. Кусем сурәххисем пулмал-ла, мөншән тесән йалта каҗакисем пек сиксә сүхәрсә сүремәсә. Тепёр йөнтә корлопан Крикори Антрөйёв, тата унән йулташписем, самакунсәсем, йал кулакөсем. Кусем вәт рәнах та каҗа-кисем, мөншән тесән сиксә сүхәрсә хәртәсә сүрәсә. Сук, ку халәх икә па-йа ахалех уйәрлайман пулә: пёр йөнтә сурәххисем, тепёр йөнтә каҗакисем. Төлөмөмелле. Ку йәлана „Капкән“ тур-ри тунә пуҗ.

АВАНТЕИ.

„Бөртекенсем“.

Канаш доҗоҗкаҗы Ерхи Митрийён арәм вар ыратнипе, шәнәр тургнипе аптараҗ. Тур зур сынтан ыйтса тамасҗ вэл: пыраҗ те сыңаҗаҗ. Хуҗ те йепле хәҗәл уятан. Хәшә җирлесен түрех пуҗнитсана тухтәрсем патне кайаҗ, тепәри хай пөлнә йаңаласемпе сывалма тәрәшаҗ. Хәш-та хәш сын сымарлан-сан... түрех йумәссем патне кайаҗ. Ерхи Митри арәм тухтәрсем патне те каймасҗ, шавмасҗ(?) вэл вәсене, хайне хай те шансах каймасҗ, пөгәм шавҗакә уяң йумәсенҗе. Турра та шанаҗ те вэл, аяҗах турә теҗен йа-пала питех пулашса каймасҗ кү җухне, те пит вәтәлсә кайрә, шуйтган пәлет.

Сапла өнтә җирлә арәм вар ырат-нипе йумәс кәҗисене җентерет.

— Мән ыратаҗ саван, төг малтан пыҗа кәрҗәкә.

— Варпа аптәрарәм җәтма сук ыратаҗ, терә вэл ахлатса.

Йумәс кәрҗәк саванаҗ, аңа „әс“ пулаҗ. Вэл пүрт нәкәсә зйәнҗен тап-ра җавса калартараҗ те сәра шыв туса өҗтерет.

— Әс, вару кансах вайә. төг вэл пыҗаҗаҗ шыв парса

Сымар арәм пөгәмпех өҗсә йараҗ те ашарах витәнсе ыртаҗ. (Йумәс мән илмәлине илет те килне кайаҗ). Варә җарәнма мар, сөвәрен вайла ырат-ма тапратаҗ.

Варә сәв тери ыратнипе аптәрәса тепәр кәрҗәкә җентерет.

Пәр самантра түрлетәп, — төг кәрҗәк Вэл шыв җлет те алаҗ хәләпне җүхесе өҗтерет. Вэл пулашмасҗ, вар лаша на-вусәҗҗен сарә шыв туса өҗтерет. Вэл та майа йамасҗ.

— Җыртсан, җыртсан хәйех җарәнә, төг те килне тухса утат кәрҗәк. Уяң мөскер, вэл хай өҗне түрә. Арәмән йшә ыратма җарәнмасҗ. Кайран җар-мантан төмәскер кураксем тата килсе җүхесе өҗтерөсҗ. Пулашкыҗҗен пуҗа җентерөсҗ. „Турә пулашми мушә“. Пуҗ ахараҗкалаҗ те, җипер сывал, тесе тухса утаҗ. Сымар ним тума аптараҗ. Кайран тата кама җентернипе пәлейместпәр. Аяҗах пулнитсә а кай тесен, итлөшән те мар.

— Җөрәлөп ха, төг вэл.

Төмә, җөрә те и төв?

Армути.

(Иуптару).

Партти өҗә пирән җи асла ыраңта тәраҗ,

Вэл җанах та сапла пулмалла.

Тата сазна калас пулаҗ:

Парттирә пирән шавҗаклә сынсем өҗлөсҗ.

Пуйансем кәрөс тесөсҗ,

Вөсөне илмөсҗ,

Мөяшән-ха?

Кана пөлөс тесөсҗ,

Ак йуптару итләр-ха.

Сынсем ыраш тырә ырма тухнә, Тырри лайах, пите аван аңса пулаҗ.

Кәлгисем кәрман тәрәшә пулаҗсҗ,

Сурат-сөмөлөс ани-нипе

Калама сук сәра ларса пыраҗсҗ. —

Хуҗи турттарса өлкөрөймөст.

Халәх пулаҗкне курса

Сут сәнталәх мән пур сәсәнипе

Хитрә йурине йурласа пә ереймөст.

Мөяшән хөпәртөс мар?

Хадҗи вәхәтра

Ларан курак та

Пәр пөринпе саванса каласҗаҗ туйаҗаҗ.

Аяҗах, пурте мар.

Авә, армути тисөккөҗ, сөлевсе

— Пәх-ха өс! терә вэл ларан сөмөлө,

Пирә мөяшән ырмаҗсҗ?

Те варуш куракш пулаҗсҗ,

Пирә те кәлтөне күртмөллә!

Иаштака хәмәллә,

Пәрҗөллә —

Епир ырашран кайа-им?

— Сәсәнипе сапла пула те,

Терә аңа хирәс пәр кәлтө,

— Пөгәмпех апла мар:

Җанах та:

Аванах сирән хәмәләсөм,

Пәр кәлгәксәр,

Мәкәҗәнни пек пәрҗөрсөм,

Аяҗах сөмө йураксәр.

Ыраш тыррипе

Мән пур тәҗне пураҗаҗ,

Армутирә, өгөм мар,

Сәсәнийә те пәрәнаҗ.

Н. ЕВТОККИМӘВ.

Вут-каварла йурату.

Уй-Пүлөмөүрө (Көркөй вут) Серкей Йивантй сиремеш арәм илнө хыссан ёскө туна. Ёскө хыссан, ханисем сыварсан пушар тухса пөтөм сүрт-йөрсене сунтарса йана. Хампарти сынсем дуг сунса кайман. (КУРАКАН).

Сәмахран каласан, авалхи сынсем пурнаҫ тәршәнҗө пөре сөс авланна, пөре авланса йарсан вара, хайсем авалхи сынсем пулнаҫ пирки, вилиҗҗө-нех пөр арәмпа пурявна. Арәмөн пурнаҫ килмезен хөнесех пурявтарна, мөншөн тесөн арәмсөн улашкисене пә-хәймалла пулна. Арәмсем хайсем те ун дүхве, сүсөсөм вәрәм пулва пирки, улашкапа уйәрласси синаҗөн шухашласах кайман.

Хам епө авалхи саманара сурална пирки, арәмпа уйәрла йуратсах каймастәп. Сәмахран калас, арәм пөре: хаҗки самана майёпе уйәрлса пәхәлпәри, терө те, еп хәраса кайнипе: тупа турашан ая уйәрла тесе, арәма пуҫ сине тутар, хәлхаҫа сакма шәрса илсе патәм. Уйәрласси пулө вәл! Мән хаҫап малалла.

Уй-Пүлөмөүрө мавән, сәмахран калас, пөр сын пур. Серкей Йивантй йатлаҫар. Аван сын Бәләм туртмасәп туртса та сыннине аяҗах туртаҫ, сын йа-палине хапсәймәсәп, сын арәмне аяҗах хапсәйнаҫ. Кулса мар, түрипех калатәп—вәл сак таватә сул хушшинҗө ултә авланса ултә уйәрса йаҗө. Кә-сал авкуҫ уйәхәнҗө, сәмахран калас, тура әиш үсепни пулва кун сакә Серкей Йивантй сиремеш арәм илме тапратрө. Сөнө арәм туйанна йаҗөпе, җаваш йәлипө ёскө туна Ёскө туна дүхве, сәмахран, хөрөн пиҗөшөсөм те пулва мөн Пиҗөшөсөм пулна дүхве, Серкей Йивантй ситеркеленө, ёстернө, пәртак ташлакаланә (хәнисем). Ташла-каласан, ыянна майпа ыртса сыварна. Хай кәсөн сынне хөрөн пиҗөшөсөм Серкей Йивантйпа ыртма паман. Серкей Йивантй үсөрпө хайсем сине пырса көресрөв, хөрөн икө пиҗөшө хам-пара кайса сыварна. Пуртө ләлланна. Ханисем, мөн пек калас, хайамат пек сыварассө. Сасартәк „пушар, пушар!“ тени итәнет. Мән пулна? Мән сунат? Сөн сын улашка сунат. Сөнөкрөв тух

вә пушарө, вутән али вәрәм тенине аса илсе, пүртө хыпса илнө те шар-латтарсах сунат. Бывнна майпа сизө телөк куракан хәнасем нут пөсертәине сисрө сасартәк сиксө тәрассө те, пүрт пөрөннисем суннине курассө. Пүрт сунат пулсан сиксө тухма хушва, кәсем те сиксө тухассө. Кил хушшинҗө хәл-ах шуйхәшаҫ. Сөмрөк пушар маҫшини те пур. Тастан „каравул“ тенө сә-сә итәнет. Икөн-виҫсөн хәрәс кәш-кәрассө. Пушар маҫшинине йусакан-сем маҫшинине йусама пәрахсах ит-лөссө. Хәләхө те итлет. Аста кәшкәр-нине пөлеймөссө.

— А, тет Серкей Вассилҗи, мән арәм сунат. Хаҗ илсе килнө арәм. Штупә хөре пиҗөшөсөм калла илсе ая кайҗәәр тесе, хампарне еп тул йөнтөн питөрнөсө.

Тулга шуйхәшнине хампарта сынсем пурине никам та аса илмен икөн.

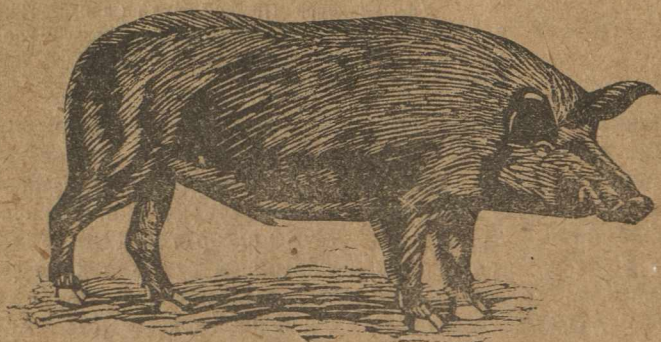
Хампартисем ула ташши ташлассө, тәпөртөттерөсө аяҗах. Тамәка кәмөсө-рөх никаман та сунса пәхас килмест.

Усә кәларна вара. Пушарө ним йулни сунтарса йавә. Сәмахран, җәх-хисем те йулман. Пуртө сунса пөҫсөн хай кәсөн сынна икө пиҗөшө пөртө лартассө те, виле калла илсе кә-йәссө.

Пөр йөнҗи пуҫ мимипө шухашласан хөрхемелле пек, төпөр йөнҗипө—ку-ләшла пек. Сынтан кулиҗҗөн хәвантаа кул төссө те, сапах манән уятанәх кулас килет, мөншөх тесөн мән арәм хәлө тарман пирки, хамран кулас кил-мөсг,—тарсан вара мән пулө. А ун арәмө тарна, вут-кавартан хәраса тар-на. Йурату вәл—вугкәвар тенө кәне-көсөм сынҗө. Сав вугкәвартан хәраса тарва өнтө Серкейөн сиремеш арәмө. Йуратуран хәрәп! Ултамөш хут авлан-сан сиремешөнҗө җән вут-кавартан ауд-масан та, йурату вут-каварөнҗөн хәра-са арәму тухса тарма пулгарәп.

М—И.

Сыснаран сура̄х пулмаст̄.

Еп сысна. Суралсанах мава хуҫан ма̄н ҫилхеллӗ лаши сысна тесе йат панӑ. Епӗ ма̄нтӑр, ҫапӑа ӑратӑран. Ман асатте халӑх картинҫи паранкӑсене ҫисе ма̄нтӑрланса кайнӑ. Хырӑмӗ унӑн анне хырӑмӗ пекех пулӑ. Атте тӗни те сысна ҫури пулӑ ҫухне вӑреннӗ рӗмиса пӑрахман—лайӑх карташнех пӑр ҫӑртен ҫавса, тесӑр ҫӑртен кӑҫса кӑме ӑста пулӑ. Кӑтӑре кӑшкӑрса ҫӑрме йуратӑ. Кӑшкӑрма пӗлнӑрен, кӑтӑри выдӑхсем ӑна кӑтӑ старӑсти туса хунӑ. Старӑстӑ пулма лайӑх. Кӑтӑрен малта ҫӑрет. Тутӑа тымарсем ҫийет.

Атте ма̄нтӑр пулӑран патша саккунӗ хушнӑ пирки епӗ те ма̄нтӑр пулӑ. ҫынсем хушшинӑе реводутси тухаҫтен ҫӑрӗ аш та нумай ҫикеленӗ, лаҫ алӑк уҫӑ ҫухне сӑг те нумай ӑскеленӗ. Ытти выдӑхсем мана мухтаҫтӑҫ Сыснаран пурте хӑраҫтӑҫ. Ун ҫухне сысна тесе лайӑх выдӑхсене (ман пеккисене) анҫах ҫӑнеттӑҫ. Реводутси пулмасан, халиҫен еп 18 пӑт туртакан пулатӑмтӑ. Манран ун ҫух навус шӑрпи кӑреттӑ.

Реводутси хыҫҫӑн еп песприсорна̄й пулса кӑрӑм. Ман хута кӑрекен никам та ҫук. Ҫенӗ хуҫа умӑнтӑе нӑриклатса пӑхсан, вӑл татса йараҫ. Пахҫа картинсене ҫирӑплетнӗ. Сӑмсапа уҫса кӑрсен, сӑмса ҫинҫи пилӑк пуса татса илестӑн. Еп ҫийес шӑршӑа ҫимӑссене йӑтӑ-варка ҫисе кайаҫ. Сӑмса шӑвӑрленсе кӑрӗ. Апат тиркеместӑн. Мӗнле майпа тӑранмалли пур, ҫавна тупма тӑрашатӑн. Ҫын пахҫине кӑрсен туйапах хӑваласа кӑларасӑҫ. Ҫавӑнпа ытти выдӑх шутне кӑрее тесе, выдӑхсен

профсоюзсене ҫырӑнас терӑм, сыснасене илместӑн, терӑҫ. Пӑре, пӑр картари выдӑхсем айвантарах пулӑа пирки, пахҫа ҫимӑссене сыхлама суйлантӑм Суйлансанах паранкӑсене каҫӑртаттарма тыдӑтӑм. Темӑе кунтан пӑгӑм паранка арпаштарса пӑгертӑм. Халӗ мана пусма айне хупса ларттӑҫ. Ма еп тилӗ пулманши? Тилӑсем пуп пекех ҫейе. Тилӗ пулма уҫӑллӑ мар пулсан, вӑсем „епӗ тилӗ мар, Совет краштӑнӗ пулас тетӑн“ тесӑҫ те, вӑсене тилӑрен кӑларса тупӑшлӑрах ыра̄н тупса парасӑҫ... Кунта лайӑх мар пурӑнма. Вилес пулаҫ.

Хам вилес умӑн ҫакна каласа хӑварам:

Ман аҫасене ҫӑлелле пӑхма ан вӑрентӑр. Иут сыснасене пуснӑ ҫухне нӑриклетме ан хушӑр. Иут сысна асапланнипе вӑсен ӑҫ ҫук. Выдӑхсен профсоюзсене ҫырӑнҫӑр. Пахҫа ҫимӑссене сыхлама кӑрсен, кашни тымартан пӑрер паранкӑ анҫах кӑларса ҫиттӑр. Ахалӑн пӑлме пултараҫҫӗ. Патша патшана ларсан...

Ой, вилетӑн! Сив пулӑр, ҫӑҫӗ айне ан пулӑр! Халӗ ӑнтӑ... леш тӑнҫере ӑмӑр-ӑмӑрех пурӑнассине кӑтсе вилтӑм, амин.

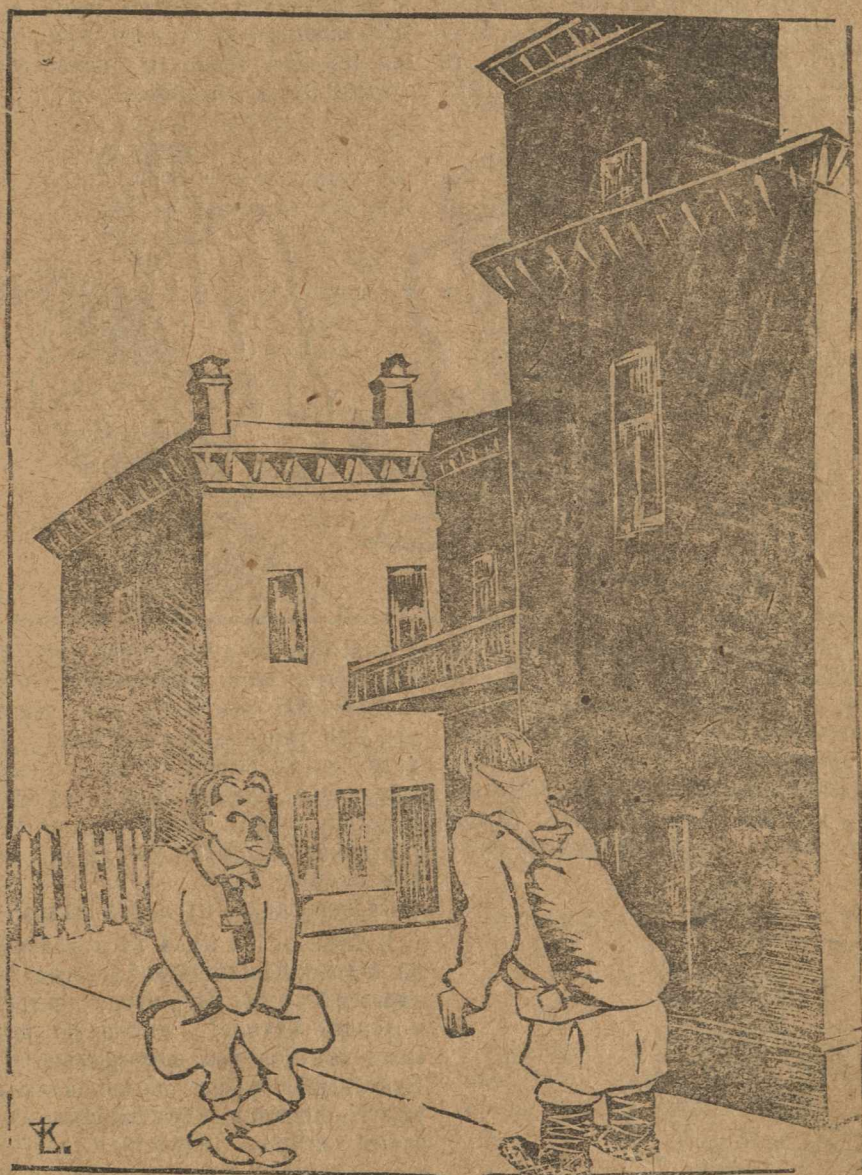
Шкулта.

— Ну, Петров, ҫак сӑмаха куҫарса парха—„колзакостӑ наступали“,

— „Колзак“—колзак. „овтӑ“—сура̄хсем, наступали—пусмӑрласа килнӗ. Колзак сура̄хӑсем пусмӑрласа килнӗ.

ЙЕХРЕМ ХУСА ВАЪЪИ.

Ғиваш Төпеставкомне пёр карфак пёр майӳх майӳр илсе пинӳ. — Йехрем хуса на ваъди елӳкхи йалапа майӳр илсе килӳм, тенӳ. Иаисенде халӳ тӳ Йехрем хусасем суӳкӳ синген пелмен карфаксем пур иккен. (Ескор сыравӳ)

Слушӳшӳ Ма илсе килӳм майӳрине? Ғивашӳстӳвком претсетатӳлӳ Илларионӳв йулгашӳн майӳр сӳме ваӳхӳ суӳк. Унӳн шӳлӳ те катӳк пулмалла. Карфӳк. Мӳнле Лӳриванӳх? Йехрем хуса патне килӳм еп. Ку ун суӳрӳ. Майӳр сӳитерсӳ пӳхтарас терӳм. Аӳасене сӳитермесӳрех илсе килӳм.

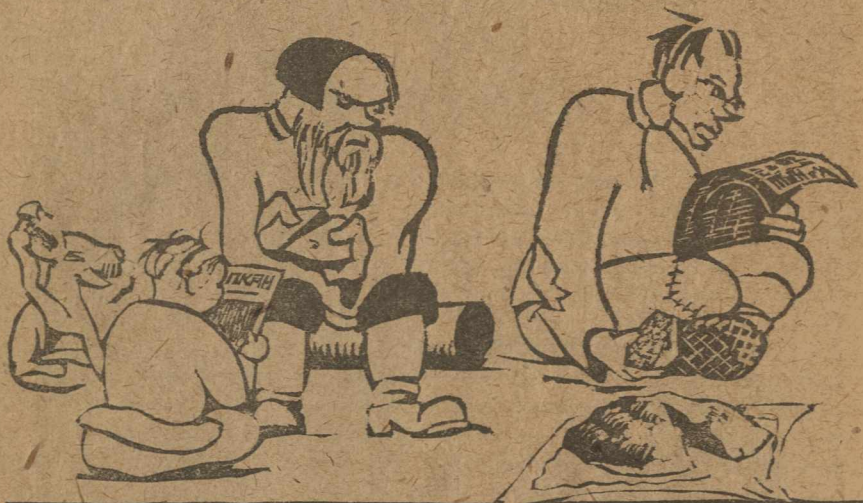
Тёлёк куртām

Ырā кун пултār, йулташсем!

Ец, сāмахран калас, хаџ анџах тā-
тām, мёншён төсен лайāх сывāртām.
Тёлёксем куртām, Пит лайāх тёлёксем.
Пылне сийес терём, кашāкё пулмарё,
сугā ерехё, тута патне пынāскер, йух-
са тухрё, вилменскер! Ыттисене, те
куртām. Хёллёртөнех сывāртātām, ла-

йāх тёлёк курātām, анџах, сāmār пир-
ви, тырри-пулли пурана кёменске.

Тата курнā мён ак мёне: Шурџа ву-
лāсёнџи патраксем хушшинџе лаша пек
ёслессё.—Пур тāн-пуса йавā сутатса,
Куџткомишси сывāрмаст, нумайрах ту-
ма тārāшаџ. Хёраpām патраксем те,
патрак аџисем те вулама пёлессё, „Кап-

лāн“ вулассё. Хуџисем сийессё паша-
пу, патраксем сийессё хуџлу, аџисем
Кремёк. Анџах тёлёк... пшик! пулнā.
судткомишси сук пулнā. Сутатаквинне
утāлтарса йамалла пулнā.

Сырма-пус йалёнџе пултām. Кулак
Йавана куртām. Йаван аван. Тарси
мāнтār, хāй халсār. Нумай ёсленё пул-

малла. Сылтām алла тытрё те йарса.
Сāлассипā сана, кулаксене «Капкāна»
лектёрнёшён тав сана, терё савāн-и-
ё. Хāй тарсипе каласāџ аван. Ыйāх
килнё таран сывратāџ, тарси выртсан
шāркисене пāхса йарāџ, сāпатисене
пўстарса хурāџ. Кили тохотне уйāраџ
тарсипеле. Хырāмне ўстөрмөст, сойус-
ран писмөст.

Тёлёкре апла, пурнāсра капла!

Кайран тёлёк мана ёлёк кайса кур-
нā Маџшу йалне (Сёрпў уйесне) илсе
кайса гāтартрё. Ну, пурнāс ситрё! Са-
мохонккā йухмаст, аџараџё шāхār-
маст, сывнёсем урā, кёлөнџисем пушā.
Ерех вырāн-е ёне сётне йанклатта-
рассё ставканпа, сара вырāнне тājне
ёсессё алтārпа. Тёлёк пыл та сү! Ан-
џах пыл та сү пулмарё, тикётне масā
пулнā. Елё курнā тўвтерле пулнā.

Виссёмөшё—халё те кус умёнџе:
ёрлё-сыр йалёнџе (Кавал вулāсёнџе)
кёмёл төслё насуссем, Шупашкар тārш-
шё пыршисем, ураписем ураллā, тру-
шивисем трушнā, сарайёсем сап сарā.
пўрг сийёсем сип сямёс. Кашни килё
умёнџе сёршөр витреллё пирёккө (сāма-

Җән тән ывалё.

Көрме йалёвте Кириле пурянафё,
Вал җән тәнен җән ывалёх пуларфё:
Җиркёве сүрессе, келгавасонфё ун
ёсё,

Халё сунфё сак етеммен пуряфё.
Түррипелөх каласан—вилнө вал.

Мән таван?

Туря сыннин пусёнфөн
Ку тёнфөре те,
Лөш төвфөре те

Рай шухашё каймасё.

Пирён Кириле те деретөх выртмасё:
Пикенсөх вал урта рай алакне шы
раё,

Урта та пыраё, дөрө те ситет,
Җа пырсан та шакәр шәмә сөс
кураё.

Маларах вилинсен
Шаммисем те йулман,
Рай алакне тупакан кунта
Никам та пулман.

— Сук райа җан тупан,
Төрө те пирён Кириле
Көсё выртрё каллах тупакне.

Җалән пек Кирилесем пирён
Халё те сахат төмө сук,
Җамкасөм шәгизфөн кел тусан та
Вөсем рай алакне тусас сук.

ЛЕРИ М.

Пуҗа килнө шухашсем.

Хаш сын сәмахё ункә некөх, ункән
вөсё-хөри сук.

Җарасәр арҗара кирлө йапаласемөх
пулмасёсё, җавән пек уса таракан җа
вартан та пүглө йапала тухас сук.

Җөнөрөн тумалли сүрт мән духлө
пысакрах, җавән духлө ана туня сөрте
вәрлазансем нумайрах пуласёсё.

Пуш пуслә сынсем пуш паракан
җапастән кәсәх кайасёсё.

Пусләхпа пөрлө ёсёсө җисен, ёсүсөм
лайәхләвса пырөс.

Инсөтрен арәм та хөрөн куранат,
вәрә та түрө сывән куранат.

Сын җас җасах сысна пулма пулта-
раё, сысаран вийөплө те сын пулай-
масё.

Вуткәварпа вут тухсан тив көрөшмө
хушнә.

Йаланах комантировка сүремеллө
мар, хаш духне Шупашкарта та пу-
рәнас пулаё.

Отгөтне шутласа сырса лараканни
вумайән, отгөг тәваканни пөре сөс

Ирөк парсан кашан прөтсөгәттөлөх
хайсөн отгөдөсене пизетлөсө каларөс-
тәс.

күнкә пиҗёкки мар, шыв тыгакан пи-
җёкө). Көскөн каласан, пушар пулас-
ран хәрамалли сук. Паровой машини
пук пук-пук, трушинисем тәр-тәр-тәр,
пушарсөм пушанвә, шыва курсан җәр
пулвә.

Ах, телөк аванфё. Вәранни пөтертё.
Төрөсипө ним те сук. Трушивә аста
ес—ийук!

Йулашкинфөн вәрман вәрласа кәсә-
кан ман пата җупса пыҗё пөтөм ха-
лак умөвфө: кәсәрәр мана! Пайантан
вара вәрман кәсмәп хәсәтра сырнә
пек пурәнәп, тесе сөре җәрё. Җунәм
хө-ёртөрё. Хөпөртөнипө ана ыгаласа
җуотума кәрмәшрәм!.. Сак сянфөн тә-
рәс! туса антам. Хәрах айәк пөрҗи
аманфё, сәмса кузәрә-тё, сәмки, вәкәр
мәйраки пек, хәпарса гүхрө, шеремет.
Халё мәйракалах сүретөп, кулакөсөм
хәрөс тетөп.

ИЯВАН МУҖИ.

Епѣ мыскара курса сүрени.

Пѣрре Шупашкар варрипе утса сүренѣ тух мана. Иаван Муѣи курѣ те, хайар куска пѣкса илсе тѣрех кѣшкарса пѣрахрѣ:

— Ёссѣрех сапкалавса сүретѣн пулмалла ес! Курмастан и мѣн ав «Капкан» сүрхи шав айне пулса тутѣхнѣранпа нийепле те картне ларса ситеймѣст. Кайѣкѣсем ыгла та хѣйуланса ситрѣс—пус сивех утланса ларма пѣхасѣ. Кѣрха ман капинета—еп сана сатависем паркалам!—терѣ.

— Ма паркаласшѣн-ши ку мана, «Капкан» тутѣхнѣшѣн еп айаплѣ марсѣке, тесе шухашласа илѣм те ман сүспус вирлех тѣрса карѣ хѣранипе.

Анѣх капинет төвѣрен кѣрес терѣм, мѣншѣн тесен наркомсѣн капинетве кѣрсе куркаланѣскер, капинетсѣм ыгла та аваннине сѣваса курнѣскер, еп «Капкан» хуси те капивѣрѣ сѣв наркомсѣн пекех йѣлтѣртатса ларай пуд тесе шухашланипе, сѣвар тулли сѣлехе йухса аврѣ хамѣн.

Ситересе те ситрѣм рѣтакси сүртне... анѣх темѣнле потвала кѣрсе кайнѣ пек туйѣврѣ. Капинета пыратап—ѣва ваѣдлѣх пѣлѣм те курѣнмасѣ, вѣй потвалта. Аран аран сывсем кѣтартнипе кѣмака хысѣнѣ тел пултѣм муѣайа.

— Килѣм еп, айта капинета,—терѣм паркаласран хѣра хѣрах.

— Мѣнле капинет кирлѣ тата сава кунран лѣйѣхрѣх?—терѣ хѣдхискер ман сиве тата хытѣрах кѣшкарса: ыгла иртѣнсе кайаттар есѣр хѣш тухне. Наркомсѣм мар вѣт есѣр капинетсѣнѣ сарѣлса ларма! Ывашсене, пуринѣн

ыгла ывашла хасат-шурвал кѣларазансене пыѣрѣк ѣшѣнѣ усаган та йурѣрѣх. терѣ Иаван Муѣи хѣрах пѣрнине сѣклесе, шаппѣн.

Нимѣн калама та аптѣрарѣм.

Мана кура «Капкан» хуси те кѣш хурланѣр пулмалла. Алѣран сѣвѣрса тытрѣ те, төвѣр аллине хулпусси сиве курса сапла каларѣ:

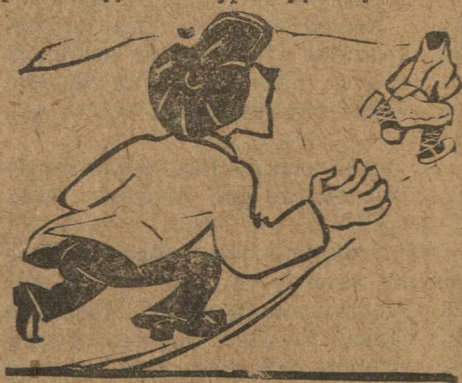
— Тухса кай ываш хушшивелле, унта ыгла тимѣрсѣм пур тенине такам та калай, тѣрлетсе вил капканѣн галлѣ тимѣрсѣ патѣнѣ. Ситѣ кун каймалѣх сѣкар ык, уруна сѣмсетмеллѣх сүтинѣ ил,—терѣ.

Тата кѣшт калакаларѣ те, тухса утрѣм. Сүтинѣ сѣместѣп те, ун ыврѣнне мунѣа кѣрсе шаммашаккѣ сѣмсетсе кѣйас терѣм. Пытам комунѣйѣн мѣн мунѣи патне:

— Сук мунѣа, сүлгалѣх ситет ѣнтѣ ѣва ремонт тумѣ тылѣнни—терѣс, епѣ ун сивѣн пѣлменшѣн лахлатса кулса.

— Кирлѣрѣ те, сѣванса килѣм,—текелесе хѣвѣртрах айаппалла утса пѣрантѣм.

Тем «Шурѣмпус» йатлѣ ыргималли сүрт йѣнѣн шѣри шари тувѣ сѣсѣ илѣнѣрѣ. Пѣхатѣп тинкеререх—Ывашсойус инструкторѣ Паранѣв пѣр хѣрарѣм хысѣн «Шурѣмпус» пѣлѣмнелле

утѣнса кѣрсе карѣ. Мѣн пулнѣ-ши тесе, епѣ те вѣсем хысѣн тупрѣм: пѣхатѣп—хѣдхи Паранѣв пусса антарнѣ Униѣси йатлѣ сторошихѣна, кантрисене... Сук, май килмѣст капла, ку инструктор кунта копператтѣва ревиѣи тѣвѣй пуд тесе шухашларѣм та, утрѣм пѣранса айаппалла. Акѣ мѣншѣн икѣн

вэл растраттасем, сав Униссисево зас-
тасах ревиши тундран иккен! Ват гак
Паранав. Леш такасен лек ту а йар-
сан мёнле ши?

Засрах паранасзё кун пек врсёр
инструктарсенген тесе, кооператива
закър илме утрәм. Сул сивзе тем йур
суса лартвә лек шур купа куртәм.

— Мён пулнә кунта?—тесе ытрім
таракав вырәсенген.

— Суккәри мён? Ав склатән стани
йәланса тузнә та, Җавашсойусән тәва-
рә йухса аннә!

— Аран паранса утрәм. Шуланкар
сырми шывё урлә ирсе пынә зух пёр
кәтү сын курах кайрәм.

— Ку мён пулзё тата?—тесе ыт-
татап пёр сынран. Ку застнәй усламсә
пулзё пулмалла, лашлатсах кулса йәтзё
те йурнизе тәллесе сапла каларё.

— Җавашсойусән пулливе савассё
ав. 700 пәт хуртланса кайнә!—терё.
Тупрам саваранса пәхмасарах. Ман
умра пёр лав сине туллийех йешзәксем
тйесе, тулгарйә.

— Кама вадди илсе кайаттар ку
улмана?—терём йамшәкне.

— Мёнле улма? Ку вәл Җавашсойус
парусёсем, склатра йёкехурсем сёмёр-

се пётервё те. хәз шырлана кайса
тәкатпәр,—терё йамшәк мана хирёс.

Сук, төлей пулмарё ман пайан. Пы-
там Коркоп макасәнне.

— Сухәр кондзәл!—терё пёр хитре
майра еп сәкәр илсе тенине хирёс.

Кулаз илме Рөшеттин лашккине кё-
тём. Сизё кун каймалләх сизё пус
парса сур кёренкә кулаз илтём (ну-
май кирё мар мана пёзёксөрне).

— Җаркаса пар.—терём. Җаркарё
пёр хут татәкё илсе. Пахатәп—сурри
завашла сырнә, сурри вырәсла, пёр
кётерен „Постановления с'езда сове-
тов“ тенё.

— Ара ку кулаз җаркама кәларвә
кёневе мар пулсәкә—тесе шухәшласа
илтём. Стойкәз синзё кун пек хут
купи купилех ыртвине курсәп, түсей-
месёр кәшкәрсах йатәм.

— Мёнле шуйтгавсем сапла мәшкә-
лассёши пирёнген, ак кам аллине сәк-
ланассё ырен постановленисем,—тесе
сурса тухрәм.

Алакра икё йапйака тумланнә сын
тәрассё.

— Палансе тунәшән 1.500 тенкё
илтём елё те,—терё пёри.

— Ет те 1.500 тенкёрен кайа ки
лешмерём, тет тебри; ес илтнә-и тата
сав Сугёс комиссариатёнгё пёри Хуса-
ва кайса 95 пусләх йапала илсе килнө-
шён, комантироватнәй укши илме 12
тенкёләх сфет сырса павә тенине?

— Илтнө сав, илтнө. Ун пекки мён
вәл? Тата лайәдраххисене пёлеп еп,—
терё.

Савара карса пәрахса, хытсах карәм.
Җавашсойура, Җавашлестрестра, Про-
исвотсойура хәйсен пухвалттерёсемех
паланс тунәшән 1.500-шер тенкё сәп-
тәрса илнө! Савәйпа „йүвелессё“ пул-
малла таварсем!

— Сук, май вилмест кунта капла
сапсаланса сүресө,—терём хама хам;
тухса кайас тимёрс патнө хәвәртрах!

Кулаза хулхушине җарём, „Кап-
кәна“ тәла татәкпе җаркаса хёве җик-
рём те, утгара патәм айләти сурпа.
Хуларан тухас сёртре, темөн зухлө
урапа тәнелё йаванса ыртвине курах
кайрәм. Пёр-ик сёрте сынсем лашисе-
не кәшкәрса хәвалассё; ураписем кёр-
се ларнә та, нейепле те туртса кәла-
раймассё.

— Аста кайан?—тессё мавран.

Хәраса үзнипе түрех:

— Комунайёнтё слушат тумастап еп. унта урэххисем, терём: еп тимёрсё кайма гухнэвзё те,—тесэ иртсё кайма татам.

— Ая та кай вэл йеннелле, унти тимёрсёсем пёри те йерсёсё. Саканга тата вэрманга сёмёрлекен урапасене тўрлетсёх хуплавазё вёсем,—терё пёри мана сёмсөн.

Хавёрграх парантам та, ту урлэ. Сөрпү сүлэ сине тухрам. Кас пулса киле пусларё.

— Тавай кёрсё ыртас сак йала,—тесе шухашласа илтём пёр йал патне сиссён.

Кётём. Питўкасси йалё пулзё. Шупашкар вулсёх. Кёнё гухнех мана йашкёрёмсем сыраса илзёс.

— Симёспушавесем мён ес?—тесё кусем мана гүрех. Мён туса сүретён сёрле? Вёрентёлёр өпёр сана пирён йалги хёрсем патне сүремё!—тесе кашкайрса, ышкисемпе хамсарма пусларёс.

— „Капкана“ ан сакланса ларар, арасем, йерипентерех сатар!—тесе, хеврөн „Капкана“ туртса каларсан тин айкалла сирёлзёс арасем.

Сёрле сыврас умён, пёри, еп кёрсё ыртнисен ая сапла каласа телентерзё мана.

— Пирён йал хёрёсем йал казисене ним ырайне те хумазё. Йуг йал казисемпе сүресё, автах пирён йалтисем хайсен правиче усё курашан. Саванча йалти казисене висё пайа уйарса, вёсем патне хёрсене прикрепит турёс. Пёри—клавнай, йе зентраунай партти йатлэ, тепри—зитаунай партти, унтав—распрепувкт, тваттэмёш—Таттарская улитса, пилёкмёш—Мокрая слопога. Кусемсёр пуше та та нейграунай флэшивайа, комантэ нур, вэл зенттара та, зитаунайа та пэханмёт. Йалга пёр комсолёлёс та сук, леспорйатака виёпле те, зарма сук...

Бат сёнё пы! Пэх та кур ёнтё мён хатлавазё Питўкасси самрайёсем!

— Капла хатлауиуён «Капкан» илсё вулар, ёсё вёравар,—тесе тул сугална сугалмавах тухса тартам Питўкассиуён.

Темёвле саваранкаласа сурсе Аслэ Куснара ситрём. Пасар кувах пулзё тата.

— Йувкун мавкун тесё, килё килнех—йувкун пасарне те курса кайас,

терём.

Пытам та, пасар варринте сыссем пулкаланса тая сёрте варверех кёрсё кура тесё, сыссем хушшине вайаранса кёрсё карам. Куспу сётёмпех залкайрса кайрё кунта. Куснар сыни Шапа Елексейё темёвле вайа ыдаттарса укса сёветиккен, кевёлант тесё си мён савна! Ак Аслэ-Куснар пулсё пырса тазё.

— Мён кирлэ, кайа тетёп,—там ашамра.

Таурагрё, пул ыдама. Пёрре ыдаф—укса ыдаса илет, тепрё йараф каллах укса, тата, тата, тата... йалавах ыдаса илет.

— Кун турра хайёвпехсё,—тетёп. Мёнлеха ыттисем ыдаса илеймёсё—хатетёп.

Унзён те пулмарё Шапа Васли пула хайсарса йарса, кашкарса пыхрахрё:

— Ес, вёрам сикхеллэ шуйттан, еп пайан ыдаса илнине пётёмпех саратса кайан капла!

— Турэ пулашнине хирёс кайайман ёнтё ес! Йатласа турра ан курентер, терё пул зиркүре келтуна пек йурларах.

Унзён те пулмарё, пул сассине илтсё арман хуши—Иакор Митри хайёв залла лашипе пырса заранзё. Хай вэл ёсёр.

— Заравар вёрсма, лашапа тапта тап! тесе кашкайрса йазё хуша.

— Парап еп сана заравар, сана мён ёс еп ыдаса илнине,—тесе кашкайрса йазё пул.

Аравач уйаралзёс пуша Шапа Елексейё.

Пул хысёан телей пулэ тесё, Кёркури Йаванё тазё. Уксисене ыдаса йазё, картусне те йазё... арэмё сиуён каласма пусларё. Шапа Елексейё арамран откасатса турё те, тин вара леш паранса угрё.

Пэхатап та пётём пасар ёсёр.

— Аста ёсёсё каплах,—терём пёрне.

— У! кунта та тупмаса! Мишок Васлийёх сур пасара замокона тарау тараф,—герё леш васкасах Мишок Васли патне пулса.

— Милитси, милитси, есё те Мишок Васли патёнтё—я мён?—тесё шухашласа тухса урам Аслэ Куснартан.

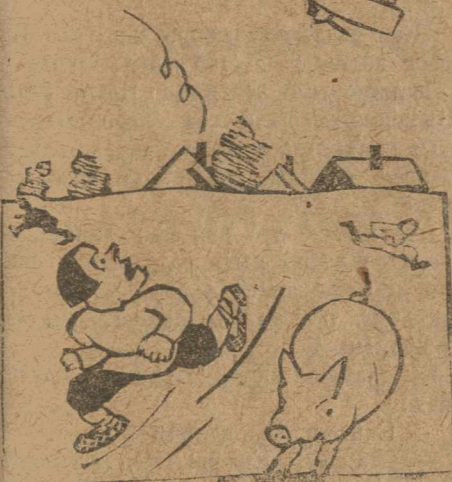
Сёрауё ситрём Кунта та тимёрсё пулмарё. Васкарах, Йёирёсё ситёс тесё.

Һеропланна ларса кайас шухаш килсе
көзгә. Кунти Авиэхим советгә лайах ёс
лег тенине, йалавах йеропланна вёссе
сүрет тенине Шупашкартах иштёв-
тё еп.

Кётём Авиэхим Советгө.

— Йеропланна вёсөө кайма пулаи
Иёпреё ситетгөн?—терём.

— Йурасси йураи тө, тодька... асар-
ханарах. Хамяр лайахах вёсетпёр те...
текедесе аран сёварне усаи Авиэхим
Советгө.

Кайлах хяраса карәм. Пяхатл—
сгева сингө сакан пек сырса сипна
хута курах кайатал:

«Старой пери д характеризуется уни-
ванием, падением актива»... тенё.

— Кун пек пулсан сүранах кайам-
ха,—тесе аран аран гухса шуса ўксө
вилесрен сәләвтәм.

БАВАШ КРОККОТИЛЁ.

Токлат.

— Игле-ха, пёр сәмах калам сана,
Терё васкаса Иван Мируна

— Мён тата? Кала, кала! терё леш.

— Мён каласи... манән говлат
тумалла...

— Есә! пёлтём: сана алә сүпмалла,
Сапла и?—Сапла пулмасәр,

Есө пусласа авуах йар!

К.йран... кайран...

Афа хавартрах!

Халәха кётгерсе тәратас мар.

Терё токлат тавакан.

Сапла каласа кәсем

Ентә пухавалла васкасёсё,

Пухавёвгө сыннисем

Пасәрханлах кётсе тәрасёсё.

Ситрёс... кайарах кайса

Мирунө вырән йышантё,

Сүлө вырән сине тәрса

Иванё токлат тума тыгавтё.

Пёр сехет калайри ку, кал й-
мари—

Бәл мён вәхәт калани пирө кирлөх
мар.

Авуах Мирунөпө тикән мар:

Бәл, мур, аяха кайнә.

Ана Иванё те куртё пулас.

Токлат та пөгөсө килөг, мён тавас?

Ак хайхи Иван пәшәрхана пу-
ларё,

Хыһаран хытә, хыһаран хытә кала
пусларё.

Сув! хаймаг вәранмас!

Токлат пёрё,

Ал сүпасси сингөн пёри теасәйма й.

— Иий айхә-дәпти! Тамана!!!

Төсө хуё вара Иван Мируна.

Н ЕВТОККИМӘВ.

Атте туррән пусё сук.

Атте туррән пусё сук төнөрен, есир
хәшә-пёри кёлетки тө сук, төйёр. Ан-
дах кёлетки пур. Епё апа Ахманей
фирку мафрингө куртам. Турә кёлетки
сүмөнгө, тата 4-5 анкёз сүваттисем
йулаё, вёсен кёлеткисем сув. Аста кай-
вә пулө төгтёр? Ахманей фиркувөн
мафди сүмөвди шкатурахи йәганса ан
вә дух, атте туррән пусёне, анкёдсен
кёлеткисевә шапәртатарса илсө анса

кайнә. Бәл хаймага, йе сын пус тәрне
ўнө пулин, атте турә пусё лайах сын-
вәивөх пусёе сурма пултарнә.

СИНЕР.

„Калкәнран“. Атте турә пусёне йу-
сама укса кирлө пулөха. Каллөх ха-
ләхран сәптәрәс тейёс. Халәх, ан
парәр уксусене. Атте турә пусёарах
пурантәр.

Самар сума таракан.

Бейе сын ныхасан та вый вилмест, тессё. Банах та, вый вилеги вёл. Ах, пуссенех илер.

«Ианкадзри пуд Ангозав, мёнле те пулин халхрэн укса шайарса илме пулмёши тесе, самар таракан тесе уйа икконсемпе тухса турра кёлтунё пекки тунё. Кёлтунёшан пуд 42 тенкё кйтнё та, аярах халх 10 тенкё аярах тавё. Самарё сав савах таравман».

(Тимур).

Самарё таравсан-таравмансан та... пула укса илсе пултёр. Укса пулсан пурте пулаёт, пурте пулсан майра кулаёт, майра кулсан зёре саваёт, зёре савсан сылаёт пулаёт, сылаёт пулсан, касаргтараёт. Ех, пурёнай! Етёр паракс марха. Пирён вафди пурка!

Вилё выдях хуши.

Кокд сырва кёнкере пёр сын вилнё сын зунёсене укса парса илсе сүренё. Вёл ёлкё пулнё. Хад апла мар. Вилнё сын вырэнне вилнё выдях зунёсене пухакансем пулассё.

«Мулкад кассивзи (Хутар вул).

Хветарав пёр ирген сүренен сынтан аярах уксе вилнё лашана 5 тенкё парса илнё те, лама вилзё тесе йал-совет пресетаттёлёпе акт сырса, сграхакёнтран 45 тенкё укса илнё».

(Сен Ерис).

Укмах вёл. Вилнё лашанах 5 тенкё пама мён курнё вёл? Выдях масарне кайас та, унта вилнё лама пит нумай. Уксасарах илме пулаёт. Санигтар комиссисем курасран харамалла пек те, аярах сграхакёнта улталавскер санигтарсене улталмаст-и вёл. «Капёна» улгалаймарё савах, вилё выдях хуши!

Ёне шырама тухнё йал-

совет секреттарё.

«Ёне шыракан» секреттар вёл Еокёен йалёвзё (Агтай вул.) пурёнай. Хушамазё унён Лаванав. Иртнё хёлё Шулашкарти рапфакра зёреннё сүллахи каниккула киле кайоан, айна йал-советён вайхёглё секреттарё туса хурассё.

Пёр илемлё кун вёл йал тарых на-лук опискизён пыгарса хаварна ёнесене шырама тухса кайаёт. Килрен килех сүрет, пёр кил те кёмесёр сиктер сё хавармаст.

Ку лайах ёнтё. Куншан мухта-малла.

— Ёнисене тёл пулнёй?

— Сув сав. Ёнесем ача тыгтарма укмах мар вёт: м у у к мёкёрессё те тапса та сикессё. Лаванав хурине те курса йулаймаст.

Ачрах унтан вёл хушисене лайах тёл пулаёт. Сүрте кёрсен:

— Тавай самакун! тесе пёрре сёс кайаёт. Хушисем харанипе кайарса та лартассё.

Сётел сине сүгги тухса ларсан кайрё вара ёс, ёнисемпе мён тутар вара?

Сакан пек ёснё угар хуши Лакас Кёркури патёвзё нумайрах вайхёта иртёрё вёл.

Ёссен ёнисене шырас вырэнне кёрекёрен тухса пёр салтак арёмё патне вёстөрёт. Арёман ашнё-амашёсем кил-тех пулнё. Вёсем айна хаваласа кайарса йарассё. Лаванав папимне те сугагсах хавараёт. Папкине ёнесем сисё йарсан... Ах, мур. Лаванав.

ПАИРАШ.

Җамрәк йумәҗ.

Йумәҗ тени вәл ватә пулакәвҗә, җам-
рәккисем те пур иккен.

Хуса-касси (Упи вул.) арманёвҗе
пёр 18-19 сүлхи хёраҗа мәвкунҗен
килнө те халө те йумәҗ пәхсах пу-
рәнаҗ. Арман хуҗи кәларса йарас-
шән та, арманне шәтартгарса йа-
расрав хәраҗ, тет 408-мөш нумёрлә
кореспонтент.

Вәл хёраҗа арман хуҗишөн уҗәллә,
җавәнша кәларса йамасҗ. Йумәҗ пәх-
тармалла арманә пыракәнсем нумай
пуд. Тилә пекех җейе мар и вәл арман
хуҗи төнисем.

Пуп йевёрлө сын.

Ёлөк пёр вахал улмуҗси айне вырт-
нә тег те, улми татәлса үксө җәвар
төлнөх пуласса кәтсө выртаҗ, тет. Җа
вән пеккисем пулкаласҗө төнтөре

Пёр „Сын“ йатлә кореспонтент җы-
раҗ:

Лепёртерги (Шурҗа вул.) Давант-
ти Җеменә хәйне тивёҗлө пёр йат
җөрне кашни сүлх темисө җынна
тара парса пөтерөг. Хәй пиг кахал.
Ёҗмөсөрөх тәранса пурәнашән,
тет.

Вёсен кайәксем акмасҗө те, вырмаҗ-
җө те, җапах тутә пурәнаҗсө, тенө пуп
сәмакне илтнө пуд вәл. Ёҗмемен җын-
на җәкәр парас мар, тетпёр епёр тата.

Алсуна җийиҗҗен ална җыртса ил.

Җу йарсан җөрөк җәпата та тутлә
теҗсө. Те тутлә, те тутлә мар, еп җисө
пәхман. Җынсем җисө пәхнә пулин ан-
җах. Ав

Аслә-Тәйәпара (Иелҗәк вул.) Шан-
кәртма Иванёвө Капак Йенки алса
тулө җийәсөи җинҗен тавлашвә. Шан-
кәртма Йәванё Йенкана каланә: пёр
җөвёрт сәмакункә ёҗтеретөп, пёр
хәрах алсана җупа шарит тусан
җисө йаратни? тенө. Леш, йарәтп,
тенө. Алсана шарит тусан Енки пиг
пикенсө җинө, авҗах вийеплө те җи-
сө йарайман.

Аҗтан җисө йаран! Тәвар йамаллаҗ-
җө. Тәвар йарсан җимелле тетҗөс, си-
рөн пек урмах җынсем,

„КАПКАН“ ХЫПАРЁСЕМ.

Копператси ура җине тәраҗ.

Улатәр Аслә тутән вырәна тухса җү-
рекен җөҗсийё Улатәр худияҗе коппе-
ратҗәрсене сут тәвас умёна, сут җамийи
җинҗө ларакан копператҗәрсем суҗа
курсавах ура җине тәвә.

Пушкәна пенө.

Утик-касси (Шурҗа вул.) Ирtnө выр-
сарни кун пёр аҗа урамра „Пушкә“
йатлә пирус туртса ларнә. Туртса лар
нә җөртөх тепёр аҗапа тавлашса кай-
нә та, җилленипө «Пушкәла» (пирусла)
пенө.

Үсөрдсө җүрекенсемне көресни.

Шупашкар Маләлла җөнө пивнойсем
уҗмалла мар тунә, пивной ваҗди
йүрәклә хваттер тупәнмасан.

6 уйәх җимесёр.

Йермакиовкә (Түмен округө). Иалти
кулак Иакку Хәлөҗө: ултә уйәх хуш-
ши нимөн җимесөрөх пурәнма пулта-
рап, мана копператтив претҗетәтлөҗө
тусан, тенө копператтив пухәвөҗә.

Вөренсөх пыратпәр.

Шупашкар уйес. Кашкәрсем кәҗал
выдәх-җөрдөхсөне пиг тавәҗҗөс. Маҗө
пүҗ җисө йанине шугласа та кәларай-
мән. Шефсем уйәх җине вёсө җитмел-
ли җинҗен токлаг туса парҗөс. Уйәх
җинҗө кашкәрсем сук теҗсө.

Камппани.

Шупашкар Ёнер хула урамёсем тә-
рәх хуликансөне камппанипөх путә
илсө кайса тытса хупрөс.

Вәрҗә тапранаҗ.

Иш ей Покровски. Нурав кун йалта
турә амөш йәҗөпө пигтө вәйлә вәрҗә
пулмалла, тет. Ун җухне вара Халәх
сүгөнҗө пәхса туамалли ёҗсем 10 про-
җәна йахән хушәнмалла, тет.

Хроникă.

— Шупашкар хули советĕ траххон-ран паф сукайлансах ларвă, Капкул-кă сьрми урлă шыв асманли кепер шăтнă пулсан та вуримаст.

— Сывлăх Комиссариатĕ школ ари-сем вилĕсене саланнă пулсан та, шко-ли ампулатгорине ёслемешкĕн 2 сын сĕнĕрен 35 тенкешерпе ёсleme илĕ. Сулла суна, хёлле урапа хатёрле, тесе ахаф каламан сав.

— Ирнĕ ернере санитари илпек тăрĕ крам сурă пулăна краснинпа сапоа сĕре такалтаса пăрахма хушнă.

— Сак кунсене Маџари стантсийĕ 1955 мĕш сулхи отьота ёсlese пĕтерет. Отьотне лапурант Трихван Йоххĕз Краснов тăвайт.

Ъаваш Тёп Театтăрĕ аван ёслет. Капшн кинонах 1 сын сурă пырасĕ. 2-мĕш сĕанса кĕмешкĕн нихсан та пилет сутмасĕ.

— Краштанин Михайлăв, 69 сулки-скер, ёнер милитси патне пырса хайĕн ари сухални сивĕн сайавлени панă. Аџийĕ 38 султа, тег. Шалу илĕ хысĕн пивноџа кайнă та халĕ те тав-райман.

— Ъаваш респундĕкĕн Статтистĕк Тылăмĕ шутласа кăларнă тăрăх, Шупашкар хулинĕ 5.876 мĕштен пур-найт.

КОРЕСПОТЕНТСЕНЕ.

— Корностаџа. „Капкăн“ вула пу-ларăм, арăм итлесе лартĕ. Пăртак ву-ласавах арăм тытăнĕ кулма. Ёп ув-хысĕн. Хайки кула кула арăм касса-каџа пусларĕ те, вут вут хырăм пăра-хартĕ, тегĕн есĕ. Апла пулсан „Кап-кăна“ йăвар сын пулнă хĕрсене кĕ-таргмалла. Аџа пăрахтарма йĕне-ўкет.

— Кĕреплене. Ййуџ уйăхĕнĕ пу-лнă пушар сивĕн сĕвтапĕр уйăхĕнĕ-тин сырса йаратăн. Унĕн мĕн ту-ран, йе Крылов сырнă паснă сивĕн-пек, сулла вăхăт-пулмари?

— Кусмана. „Сурă суллах виĕ сын-Тупрăм епĕ потписĕк;
Татах пулми ман пек сын-Тупми вара потписĕк“

тегĕн сăввунта. 3 потписĕк тупми-аван та, анџах сăввуна „Капкăна“-кĕртеймерĕмер.

— Ахванис Кусмине. Есĕ сыратăн:
„Капкăн“ йала вилсесĕн
Тивех вара лăпланап,
Ана алла илсесĕн
Ахра-ахра еп вулап“,
тегĕн. Вăл йурайтха. Пит аван. Анџах
„Капкăна“ йуралатăн пулсан, ун пот-писĕкĕсене пухма лăраш „Капкăн“
хуш те:

„Потписĕксем тупассăн
Тивех вара лăпланай“.

Ответ. редактор А. Золотов.

„Капкăна“ йуратакансем!

„КАПКАН“ шурнала САРМА тăрăшăр!

Султалăклăх 200 потписĕк тупакансене

ПУРНЕ ТЕ ПĖР ПЛУК

ПАРАТПĂР.

Потпискă тупанансене парас тесе 100 ПЛУК хатёрлерĕмĕр.